

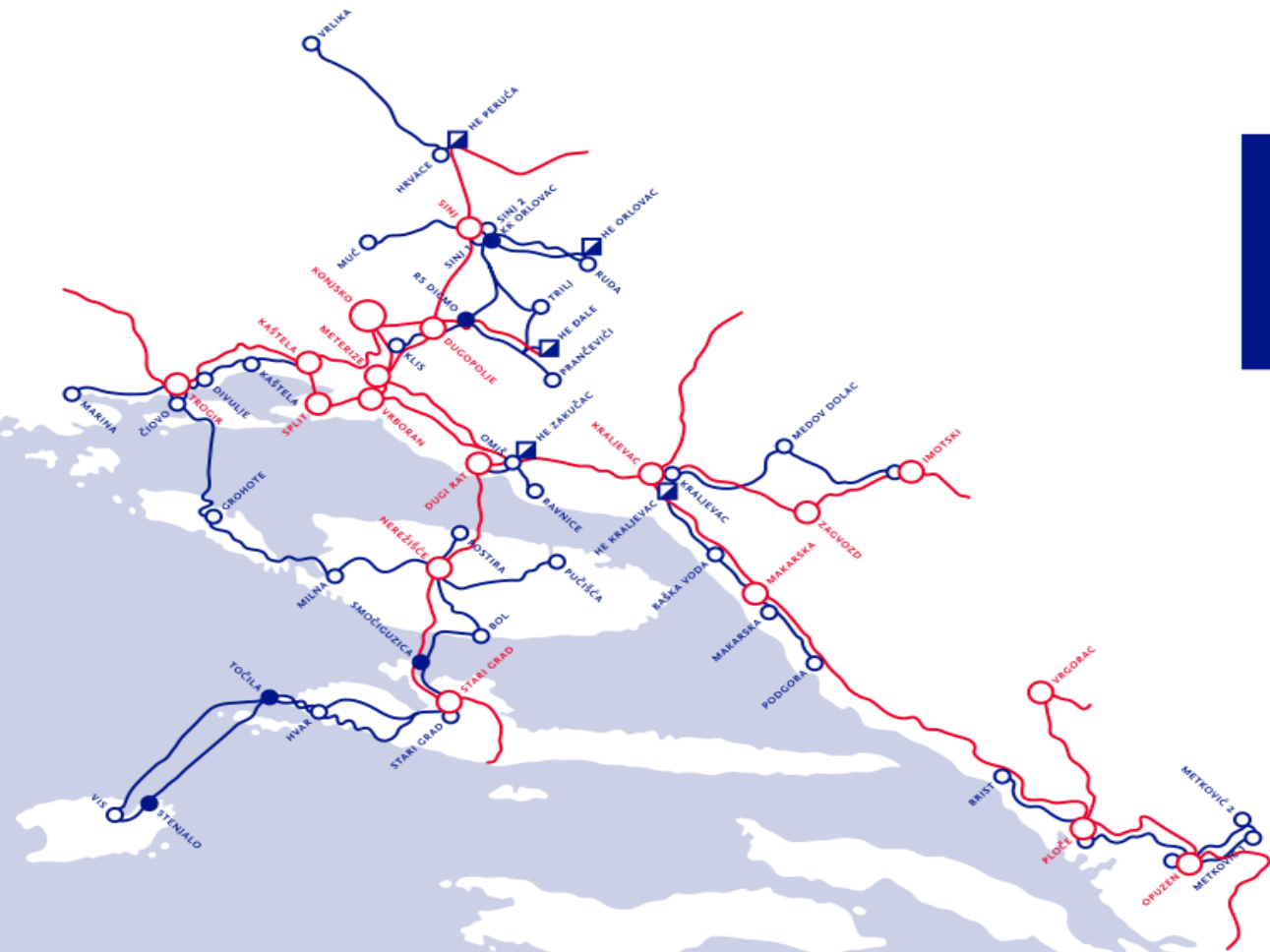
ELEKTRODALMACIJA 1920.-2021. 101 godina električne energije u Splitu

Šibenik, studeni 2021.

HEP OPERATOR
DISTRIBUCIJSKOG
SUSTAVA d.o.o.

**Svijet oko nas dobio je boje!
Split je postao osvijetljen!
A zajednički nazivnik svemu tome
bila je električna energija.
Za ovaj dio planete, ona je bila –
*Elektrodalmacija!***

Elektrodalmacija 1920. — 2021.

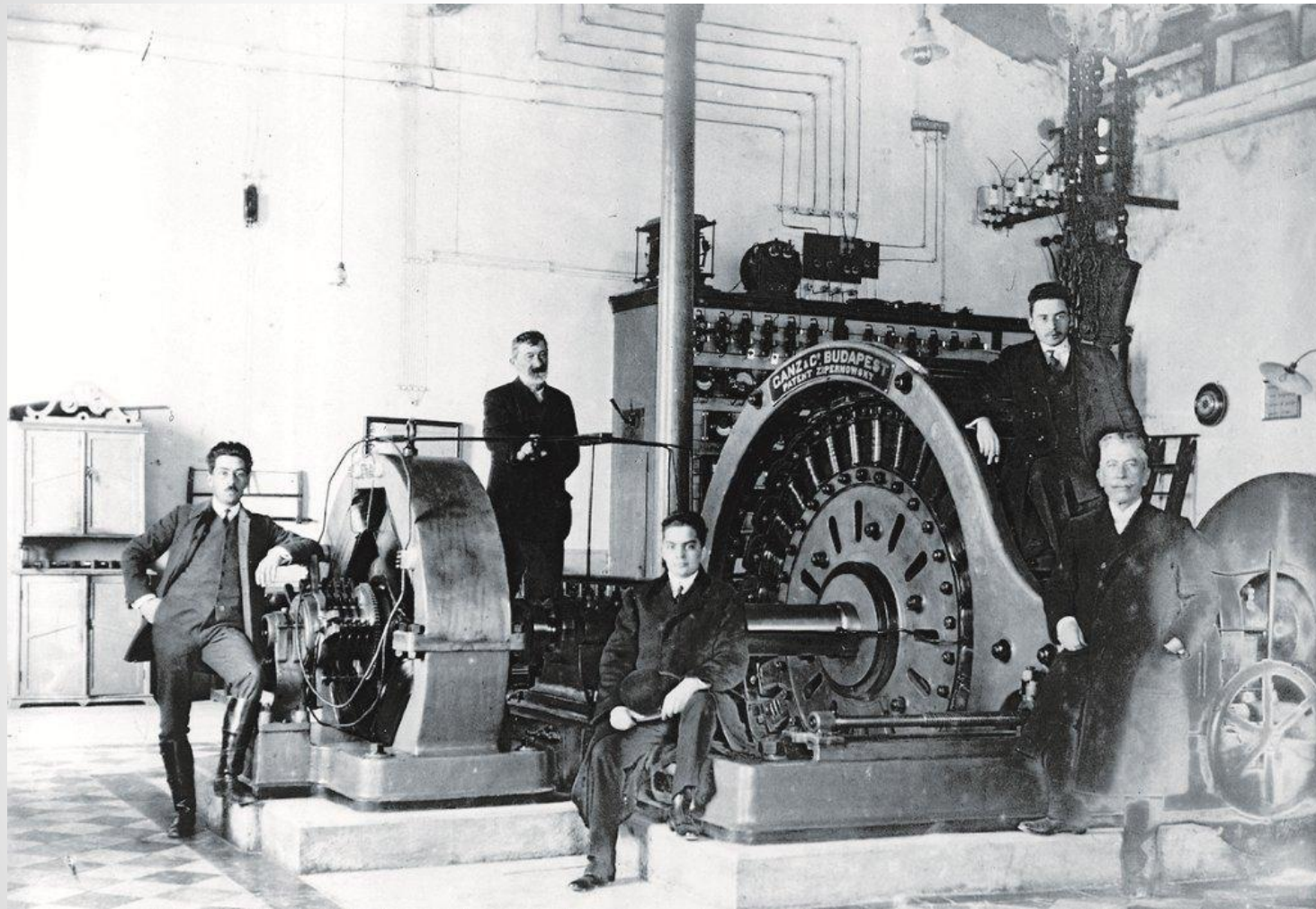
101 GODINA ELEKTRIČNE ENERGIJE U SPLITU

Prvo električno svjetlo u Dalmaciju stiglo brodom – počeci elektrifikacije Dalmacije

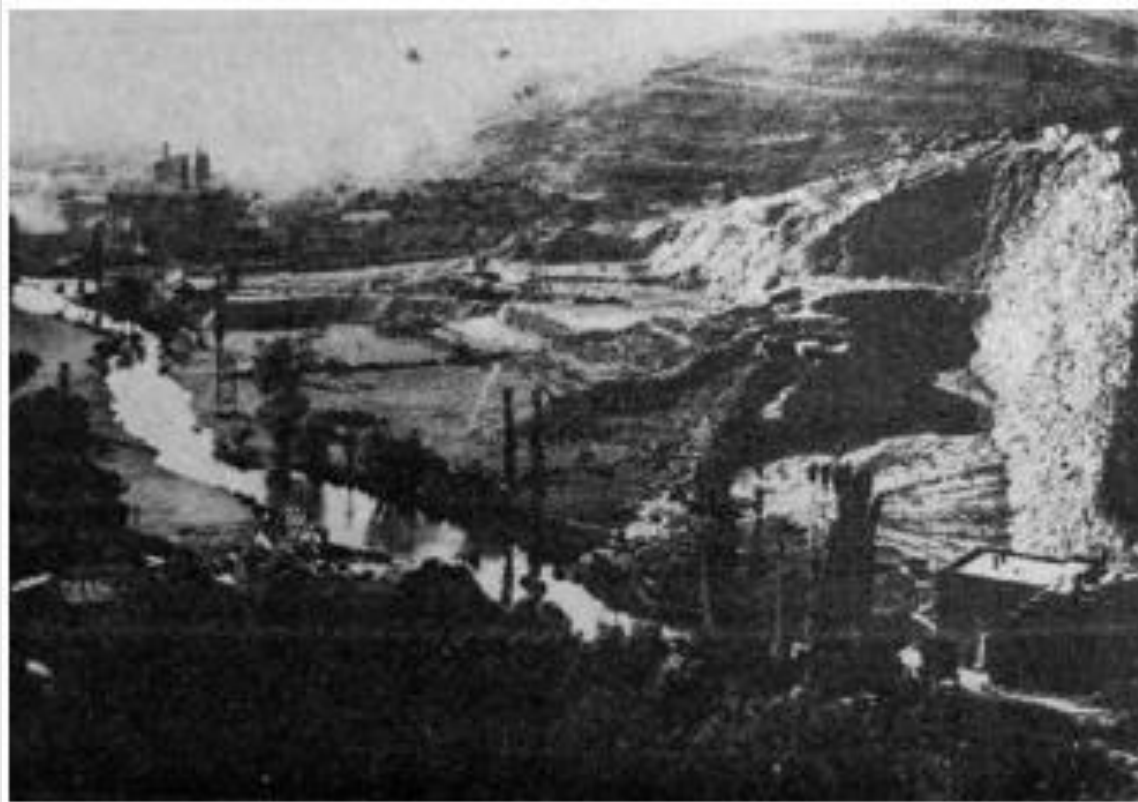
Svečani doček cara Franje Josipa I. na Novoj obali u Zadru 7. travnja 1875.
kad su Zadrani imali prigodu prvi put vidjeti električnu rasvjetu

Snagom rijeke Krke

Ante i Marko Šupuk sa suradnicima pokraj generatora HE Krka 1895. godine

Počeci splitske priče

Tvornica cementa AD Split i HE Vrilo
u Majdanu na Rijeci Jadro

Dva agregata prve HE Majdan (poslije Vrilo 1)
Puštene u pogon 1908. godine

6

HE Kraljevac izgrađena 1912. godine

„Dir” Splitom koncem 19. i početkom 20. stoljeća, prije uvođenja električne rasvjete

Općina Split

OGLAS.

Početkom dojučer godine biti će dovršene radnje za prenos električne energije iz Tvornice cementa d. d. „Split“ na Majdanu, kao i gradska mreža za javnu i privatnu rasvjetu.

Iz tehničkih razloga gradska je mreža za privatnu rasvjetu provedena za sada po ovdje navedenim ulicama i po onima, koje ostaju između ovih:

Sa Manuške poljane u:

Sinjsku ulicu — Klaićevu poljanu — Teutinu ulicu —
Matošićevu ulicu — Ban-Jelačićevu ulicu — Francusku
obalu — Dioklecijanovu obalu — Tvrtkovu ulicu —
Dubrovačku ulicu te završuje na Manuškoj poljani.

Izim javne električne rasvjete biti će moguće instalirati u privatnim stanovima oko 2000 žarulja od 25. nov. svj. E da gradski tehnički ured za električnu rasvjetu uzmogne poduzeti shodne korake i nabaviti potrebni materijal za priključke stanova na gradsku mrežu, pozivlju se stanovnici svih gore imenovanih ulica, kao i oni, koji stanuju unutar ovih ulica, koji žele uvesti električnu rasvjetu u svoje stanove, da to pismeno prijave **OPĆINSKOM TEHNIČKOM UREDU** najdalje do 30. oktobra. U prijavi treba naznačiti:

Ime i prezime, ulica, broj kuće, sprat, broj prostorija i osoba u svakom stanu.

Upozoruju se prijavitelji, da će moći, obzirom na ograničenu energiju sa kojom općina sada raspolaže, instalirati u svojem stanu samo ograničeni broj žarulja od 25 nov. svj. Cijena svake žarulje biti će po prilici 20 kruna mjesečno, a troškovi za priključak do u stan, isključivši instalaciju po stanu, iznositi će po prilici 260 kruna.

Split, 15. rujna 1919.

Presjednik općine:

Dr. Ivo Tartaglia v. r.

Informativni oglas kojim se tadašnji gradonačelnik Splita, dr. Ivo Tartaglia, obratio svojim sugrađanima, u svezi predstojećih radova na električnoj mreži

br. 402.

u Splitu, dne 14. studenoga 1919. (hi-
jedenastidevedestnaest.)

pozvan od zanimanih stranaka ja Dr Peter Kamber
bilježnik sa sjedištem u Trogiru, pronio sam se glavom
u ovaj grad, gdje se meni lično prikazalo :

općina Split predsjednik Dr. Ivo Tartaglia, doglav-
nik g. Emil Perišić i vijećnici gosp. Inžinir Ivan Ša-
lić i Roko Čulić u Splitu a jedne,

gosp. Gustav Hermann Konsul Češkoslovačke Republike
u Splitu, punomoćnik društva za električno poduzeće s.
o. j. u Bragu (Společnost pro elektrarske podnikani
u Bragu zvanog u kratko pod naslovom " Elektra " sa
druge, ginsoh punomoći d. d. 25. zarig 1918 ovjer. pod
12335 Bra šreiml na temelju ovlaštenja d. d. 6. rujna i
6. rujna 1918 br 2881/819 Splitaskog Općinskog Vijeća,
odstrenih odlukom 28. rujna 1918 br. 11 13285/19 vjes-
tas Zemljake Vlade, svi meni lično poznati, sklopi-
se slijedeći :

PRISTVANI UGOVOR

§ 1.

općina Split, kao gori zastupana, kojoj će se pridru-
iti drugi druzinari i društvo za električno poduzeće
s. o. j. u Bragu (Společnosti pro elektrarske podnikani
u Bragu) zvano u kratko " elektra " a druge osnivaju
društvo sa ograničenim jamstvom pod tvrtku " Elektrij-
na poduzeća u Splitu, s. o. j. u kratko zvano " Podu-
zeća " .

§ 2.

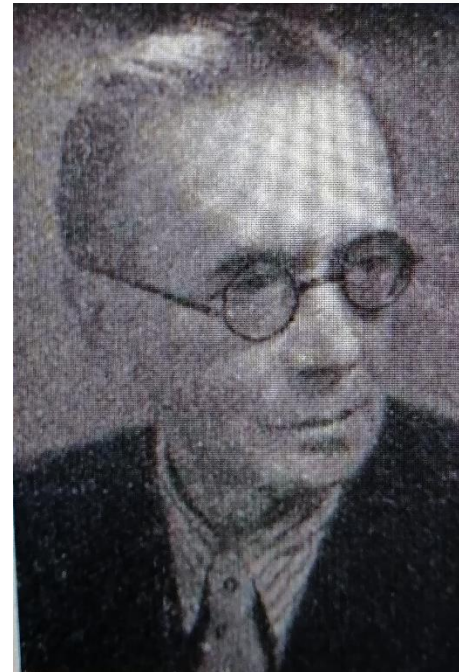
Svrha je poduzeća:

1. preuzeti od općine Splitake sto konjaskih sila, koje
ujoj pripadaju od vodovoda Jadrana sa razvodnoj ploči u
kontrolni na najjaku provesti ih u Split.

Prva strana Ugovora o osnivanju Električnog poduzeća d. s. o. j. u Splitu
potpisana od ugovornih stranaka osnivača i ovjerena od javnog bilježnika
Kamera 14. studenoga 1919. godine.

Tvrtka je službeno registrirana 10. siječnja 1920. godine.

Split dočeka struju

Dugogodišnja želja Splitskana za električnom energijom ostvarena je pod upravom ing. Jerka Jerića

Prva transformatorska stanica na Manuškoj poljani izgrađena 1920. godine

GRADSKA KRONIKA

Električna rasvjeta. Sinoć je općinstvo Splita s velikim zadovoljstvom pozdravilo prvo rasvijetljenje obale općinskim električnim svjetlom. Doduše već je jednom dio obale bio rasvijetljen strujom iz Čulićeva kinematografa, pa je zato sinoć falila zapravo draž prvine, ali ipak općinstvo je uticalo, znajući, da će to sada biti trajno. Sinoć je bila rasvijetljena samo obala sa 12 kilowatta, ali do jedan mjesec dana bit će rasvijetljen čitav grad. Naredne sedmice već bit će rasvijetljen Trg, Ulica St. Šeda, Marulićeva, Hrvajeva i mnoge ostale. A do dva mjeseca rasvjeta će dobiti i privatnici. Oko namještanja marno su radili inž. Jerić, inž. Čičin i nadzornik Spremo.

I tako je, marnim nastojanjem opć. uprave, Split učinio znatan korak na putu svoga napretka. No ovo je tek prvi početak, provizorno rješenje električnog svjetla i pogona ograđenom snagom s Majdana, dočim u skoroj budućnosti, čim bude omogućena nabava potrebitog materijala, Split će dobiti jaču električnu snagu, bilo s Dugog rata bilo sa Cetina u Šišju, da razgrana mrežu po cijelom gradu, omogućiti razvoj industrije i ostvari jednu potrebu, koja se već danas živo osjeća, biva tramvajsku mrežu oko grada i spoj preko Kaštelâ sa Trogirima.

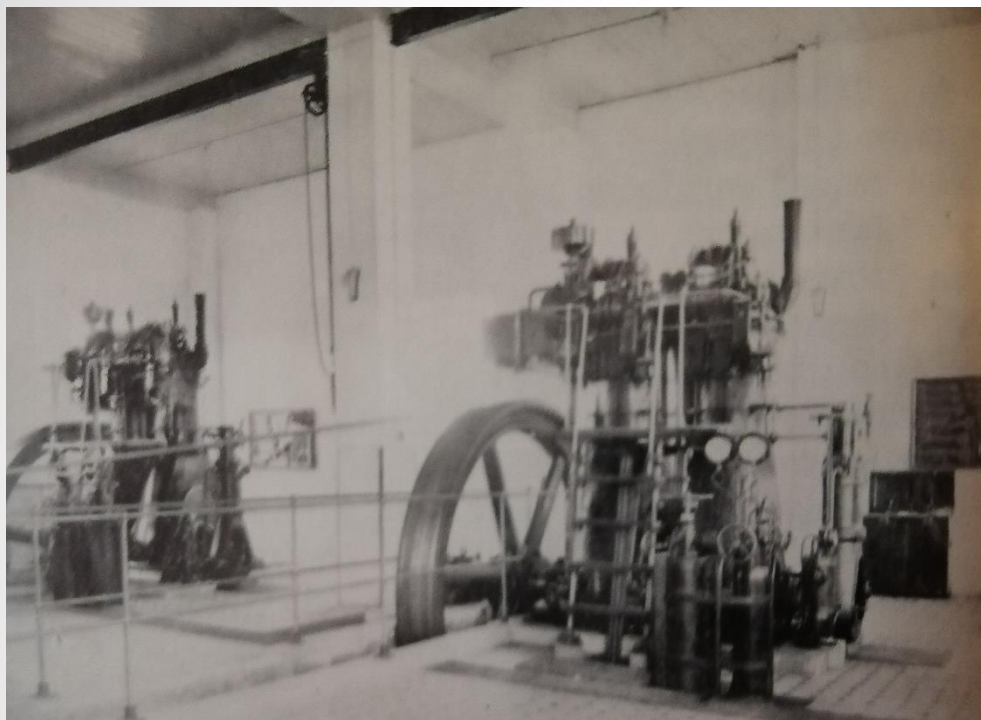
Na uvaženje. Molimo cijelu, da izvole podmiriti pretod 1. slijedećeg mjeseca oman osima koji ne pošalju p

Baletna večer. Ovih dana zalica Renata pl. Miletić koliko dana nalazi u našem pianiste Hermana Grus-Kati zalista baletnu večer.

Iz osamnice. Dnevna osamnice je ove godine utj drugu godinu imati na d

Iz dnevnih novina Novo doba od 16. srpnja 1920. godine

Zgrada dizel centrale u Poljskoj ulici (današnja Ulica Ljudevita Posavskog) izgrađena 1922. godine

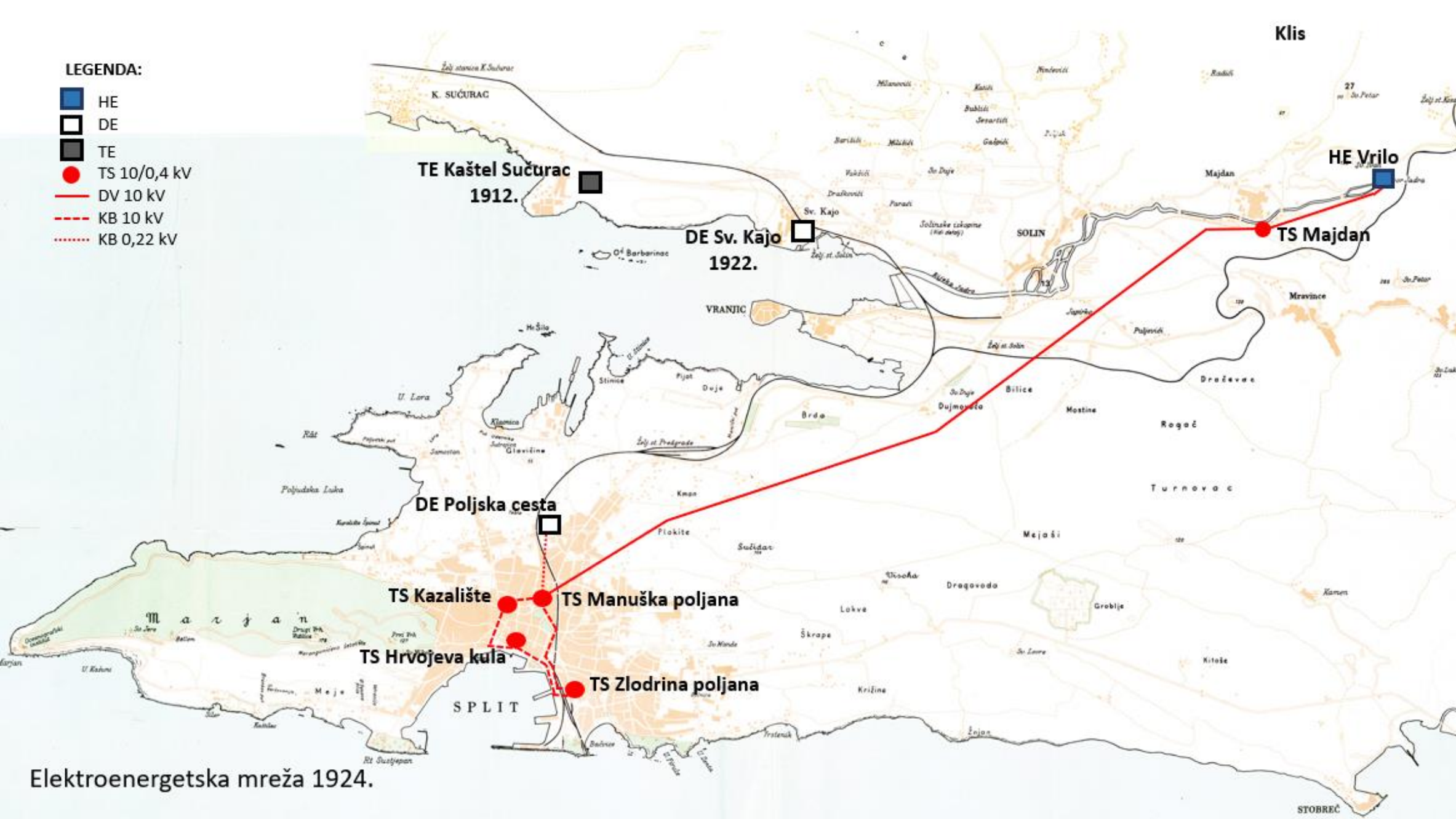
Sinj je elektrificiran 1923. godine

Ostala veća dalmatinska mjesta elektrificirana su:

- Omiš 1924. godine
- Hvar 1925. godine (iz dizel elektrane)
- Makarska 1930. godine (iz dizel elektrane)
- Trogir 1930. godine
- Milna na Braču i Komiža na Visu 1931. godine (iz dizel elektrana)
- Vrgorac 1938. godine
- Metković 1940. godine (iz dizel elektrane)
- Imotski 1946. godine (iz dizel elektrane)
- Ploče 1952. godine

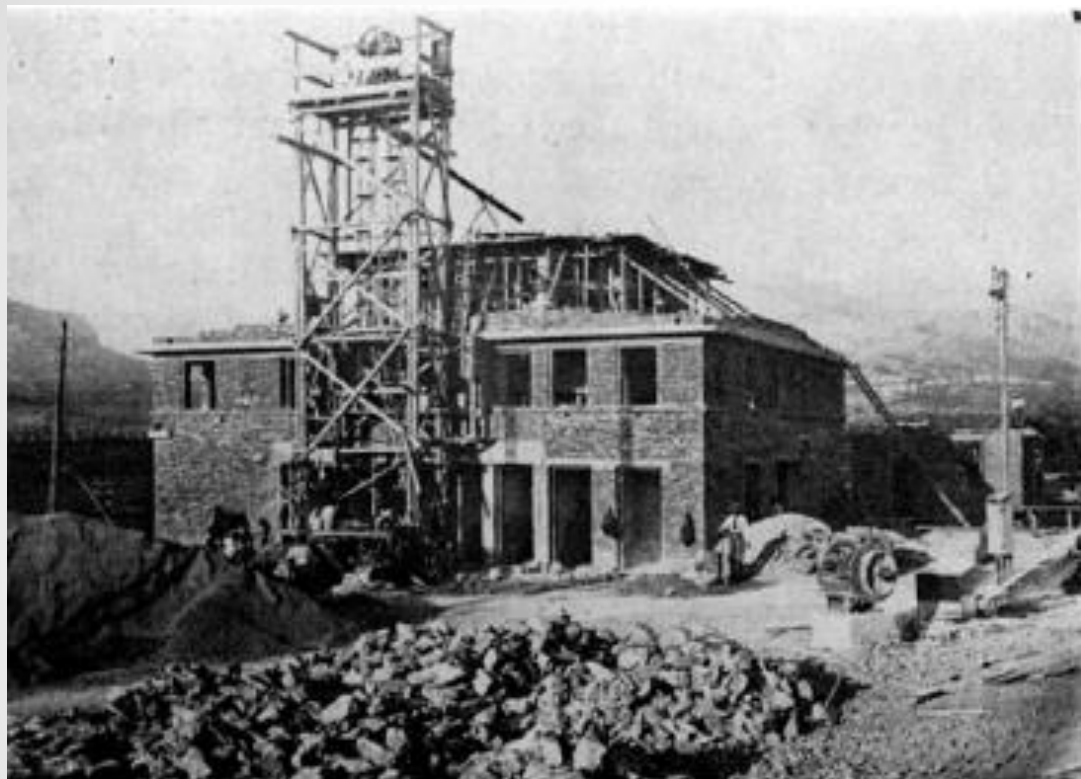
LEGENDA:

- HE
- DE
- TE
- TS 10/0,4 kV
- DV 10 kV
- KB 10 kV
- KB 0,22 kV

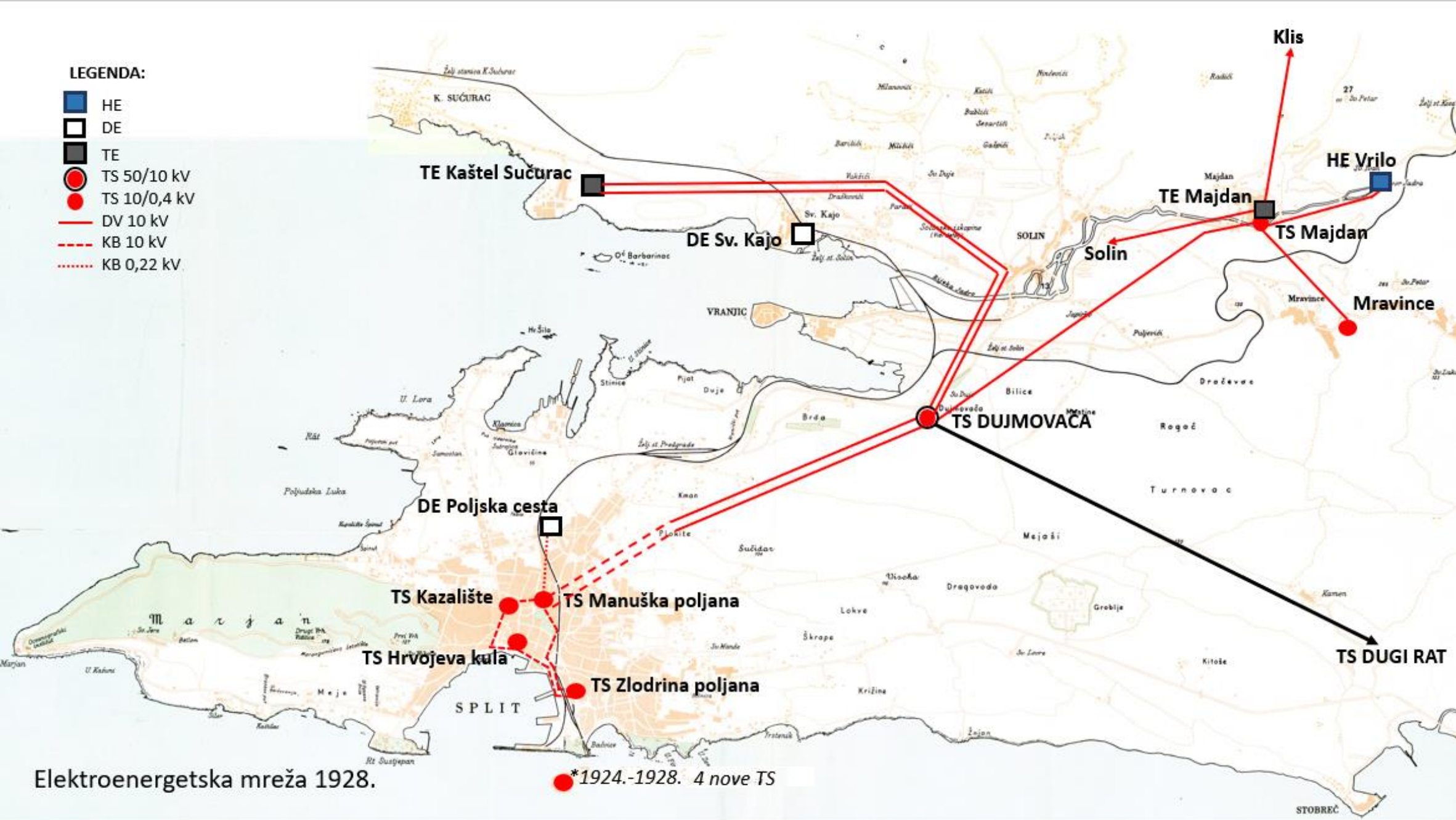
Elektroenergetska mreža 1924.

Transformatorska stanica 50/10 kV Dujmovača izgrađena 1926. godine

LEGENDA:

- HE
- DE
- TE
- TS 50/10 kV
- TS 10/0,4 kV
- DV 10 kV
- KB 10 kV
- KB 0,22 kV

Elektroenergetska mreža 1928.

*1924.-1928. 4 nove TS

Bombardiranje trafostanice u Dujmovači 23. rujna 1943. godine

Svečana iluminacija splitske obale povodom proglašenja Narodne vlade Hrvatske, 14. travnja 1945. godine

Prijevoz transformatora iz gradske luke do TS Dujmovača gradskim ulicama u lipnju 1945. godine

Na temelju čl. 4 u vezi čl. 5 Osnovnog zakona o državnim privrednim poduzećima na prijedlog Ministra industrije i rudarstva Narodne Republike Hrvatske, Vlada Narodne Republike Hrvatske donosi

RJEŠENJE

o osnivanju poduzeća "ELEKTRO-DAIMACIJA", poduzeće za elektrifikaciju Dalmacije, Split.

1/ Osniva se poduzeće pod firmom "ELEKTRO-DAIMACIJA", poduzeće za elektrifikaciju Dalmacije sa sjedištem u Splitu.

2/ Osnovna sredstva poduzeća su Din. 54,760.019.99.

Obrtna sredstva poduzeća su Din 22,629.589.57

3/ Predmet poslovanja poduzeća je: javna opskrba električnom energijom, ingradnja postrojenja potrebnih za tu opskrbu i produkciju električne energije.

4/ Poduzeće nalazit će se pod administrativno-operativnim rukovodstvom Glavne direkcije elektroprivrede Ministarstva industrije i rudarstva Narodne Republike Hrvatske.

Broj: 13337/1947.

Zagreb, dne 6.VIII.1947.

MINISTAR:
INDUSTRIJE I RUDARSTVA:
/Rade Žigić/ v.r.

PREDSJEDNIK VLADE
NARODNE REPUBLIKE HRVATSKE
/Dr. V.Bekarić/ v.r.

Da je prepis vjeren svome
originalu posvjedočuje.

ŠEF KANCELARIJE
Predsjedništva Vlade:
/M.Romanović/ v.r.

M.P.

Za tačnost prepisa
ŠEF PRAVNOG ODSJEDA:
/Dr.Lj.Prosan/
v.r.

M.P.

Rješenje o osnivanju poduzeća Elektrodalmacija 1947. godine

Prvi Radnički savjet i Upravni odbor Elektrodalmacije

Istaknutiji radnici Elektrodalmacije poslijeratnog vremena

Hrvoje Požar
Hrvatski akademik, svjetski znanstvenik
na području energetike

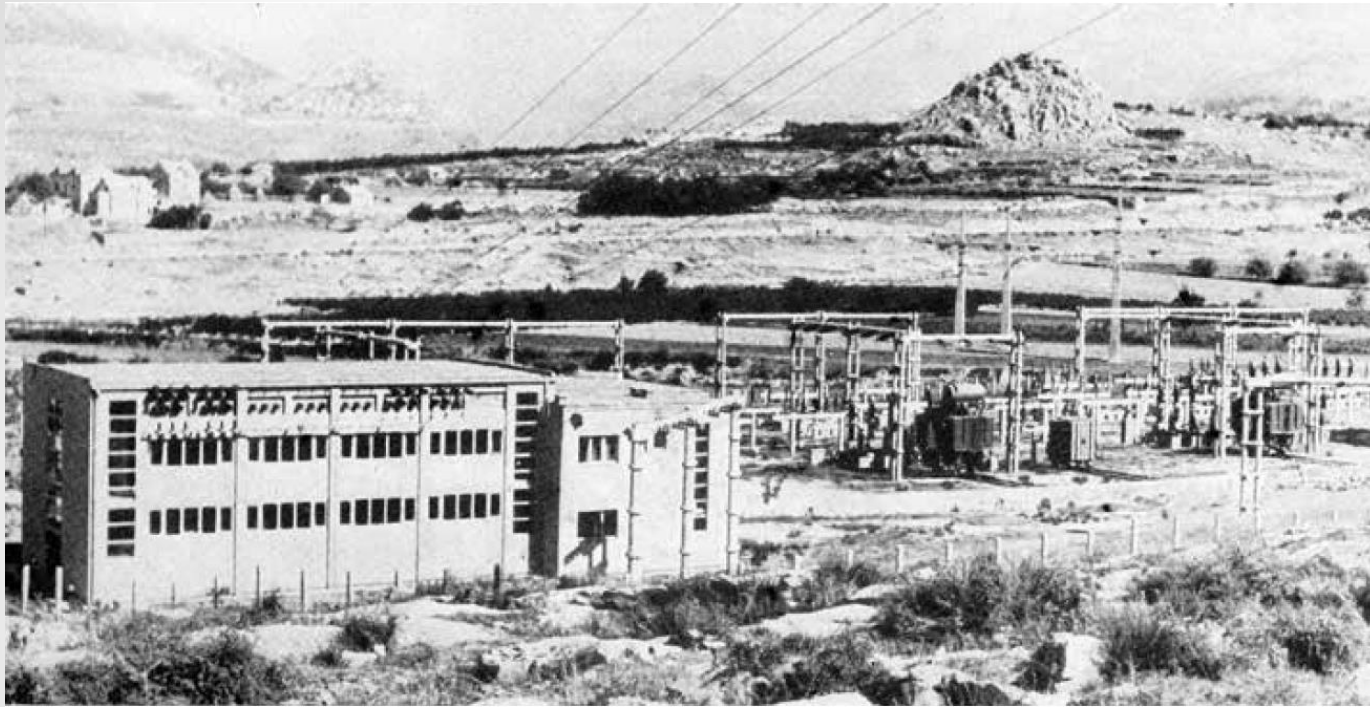
Elko Mrduljaš
Direktor Elektrodalmacije 1949.-1964.,
jedan od najtrofejnijih splitskih veslača

Anđelko Marušić
Komerijalni direktor, popularni Ferata iz
TV serije Velo misto

Frane Matošić
Radnik Elektrodalmacije i
legenda Hajduka

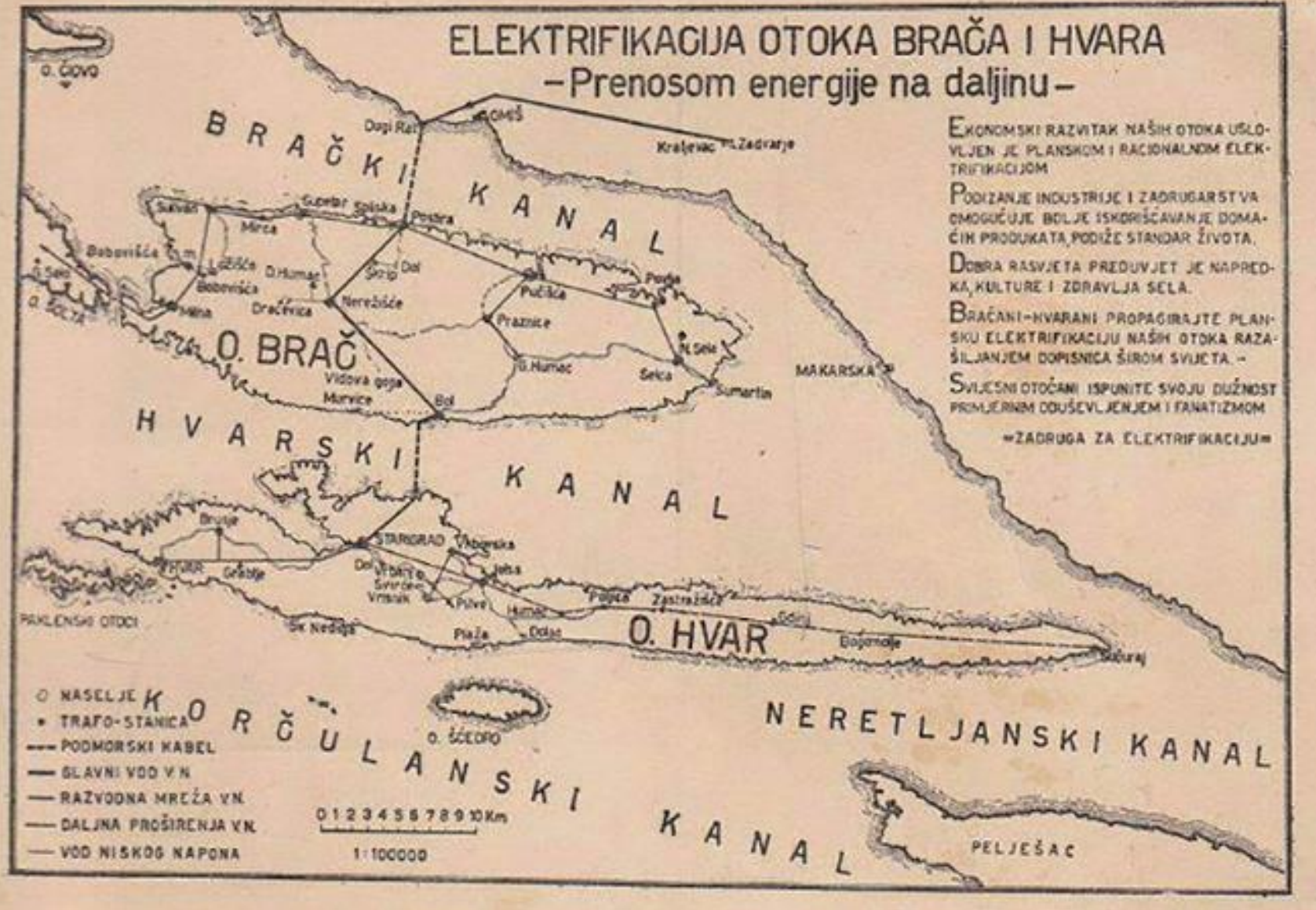

TS Meterize, u početku zvana i Split i prijevoz transformatora 110/30 kV snage 20 MVA do iste

Nova poslovna zgrada u današnjoj Gundulićevoj ulici izgrađena je 1952. godine

EKONOMSKI RAZVITAK NAŠIH OTOKA USLOVLJEN JE PLANSKOM I RACIONALNOM ELEKTRIFIKACIJOM

PODIŽANJE INDUSTRIJE I ZADRUGARSTVA OMOGUĆUJE BOLJE ISKORIŠĆAVANJE DOMAĆIH PRODUKATA, PODIŽE STANDAR ŽIVOTA.

DOBRA RASVJETA PREDUVJET JE NAPREDKA, KULTURE I ZDRAVLJA SELA.

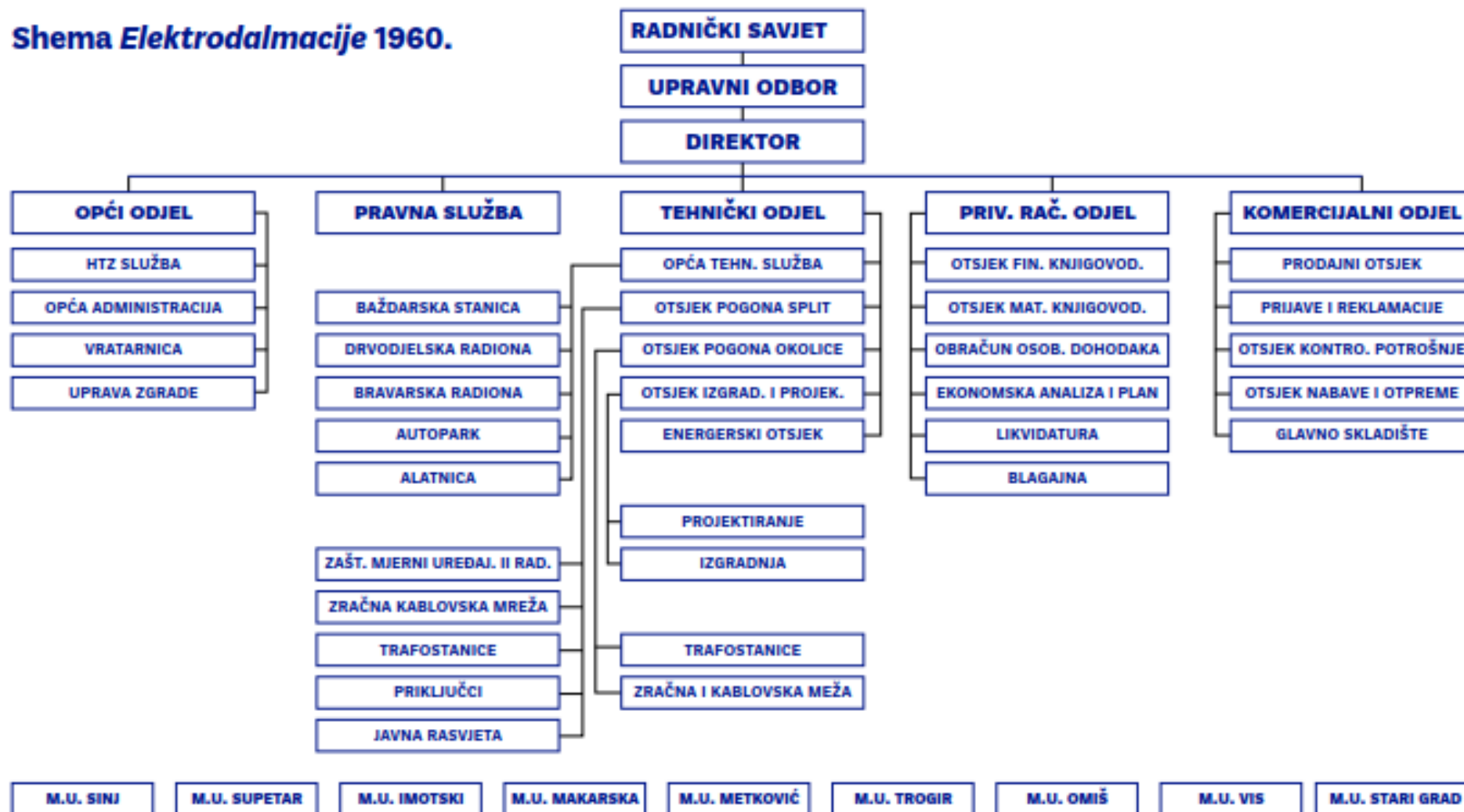
BRAČANI-HVARANI PROPAGIRAJTE PLANSKU ELEKTRIFIKACIJU NAŠIH OTOKA RAZŠILJANJEM DOPISNICA ŠIROM SVIJETA. —

SVIJEŠNI OTOČANI ISPUNITE SVOJU DUŽNOST PRIMJERNIM ODUŠEVLENJEM I FANATIZMOM

—ZADRUGA ZA ELEKTRIFIKACIJU—

Otoci Brač i Hvar elektroenergetski su povezani s kopnom 1956. odnosno 1959. godine. 1957. godine položen je podmorski kabel Brač-Šolta, dok je otok Vis na elektroenergetski sustav spojen 1964. godine.

Shema Elektrodalmacije 1960.

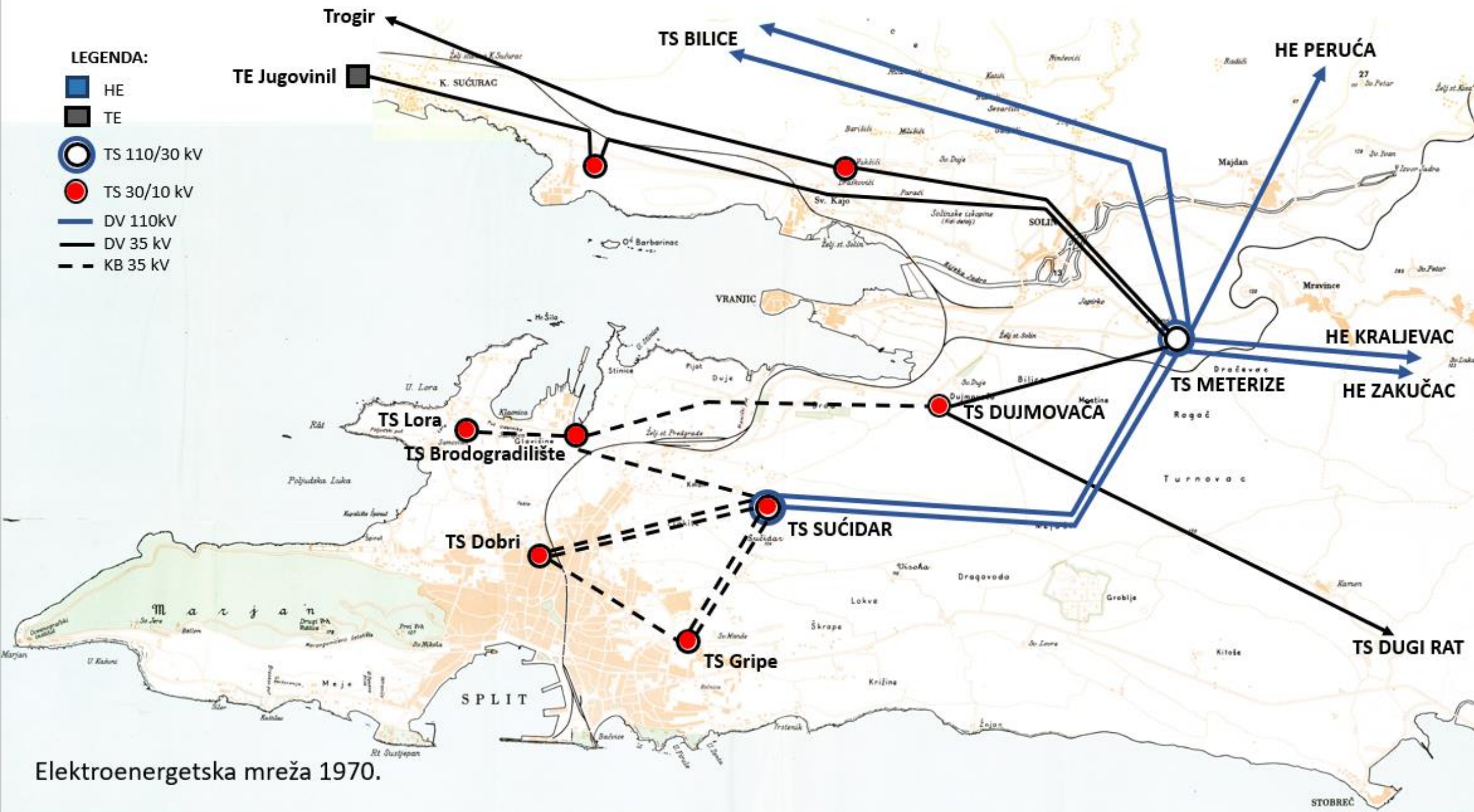

TS 110/35/10 kV Sućidar puštena je u pogon 1969. godine

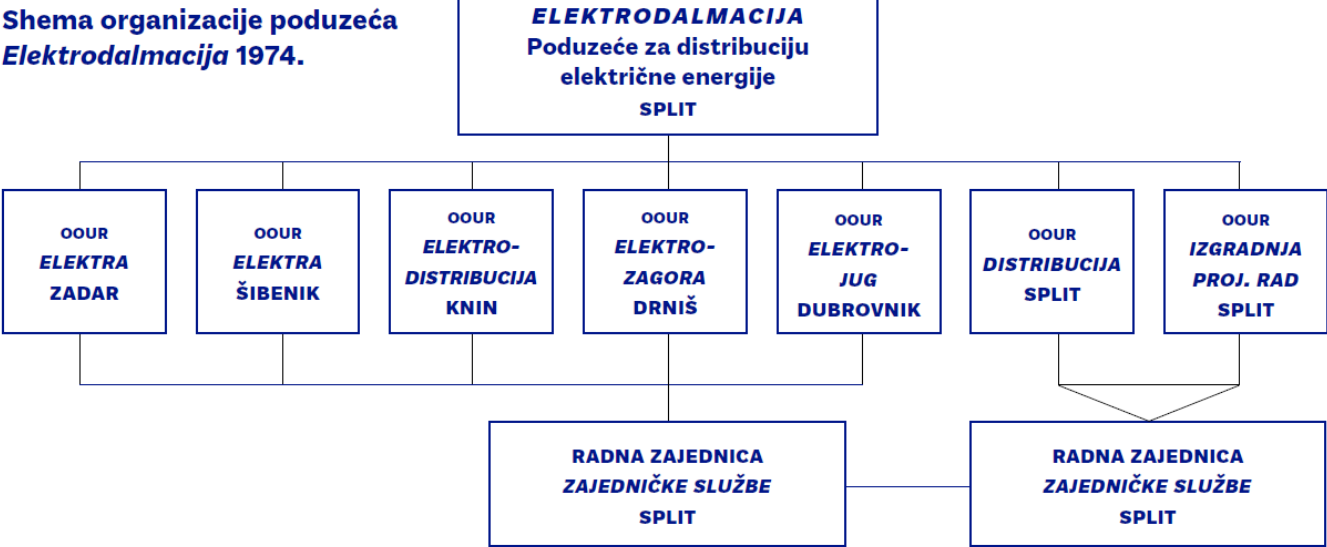
LEGENDA:

- HE
- TE
- TS 110/30 kV
- TS 30/10 kV
- DV 110 kV
- DV 35 kV
- - - KB 35 kV

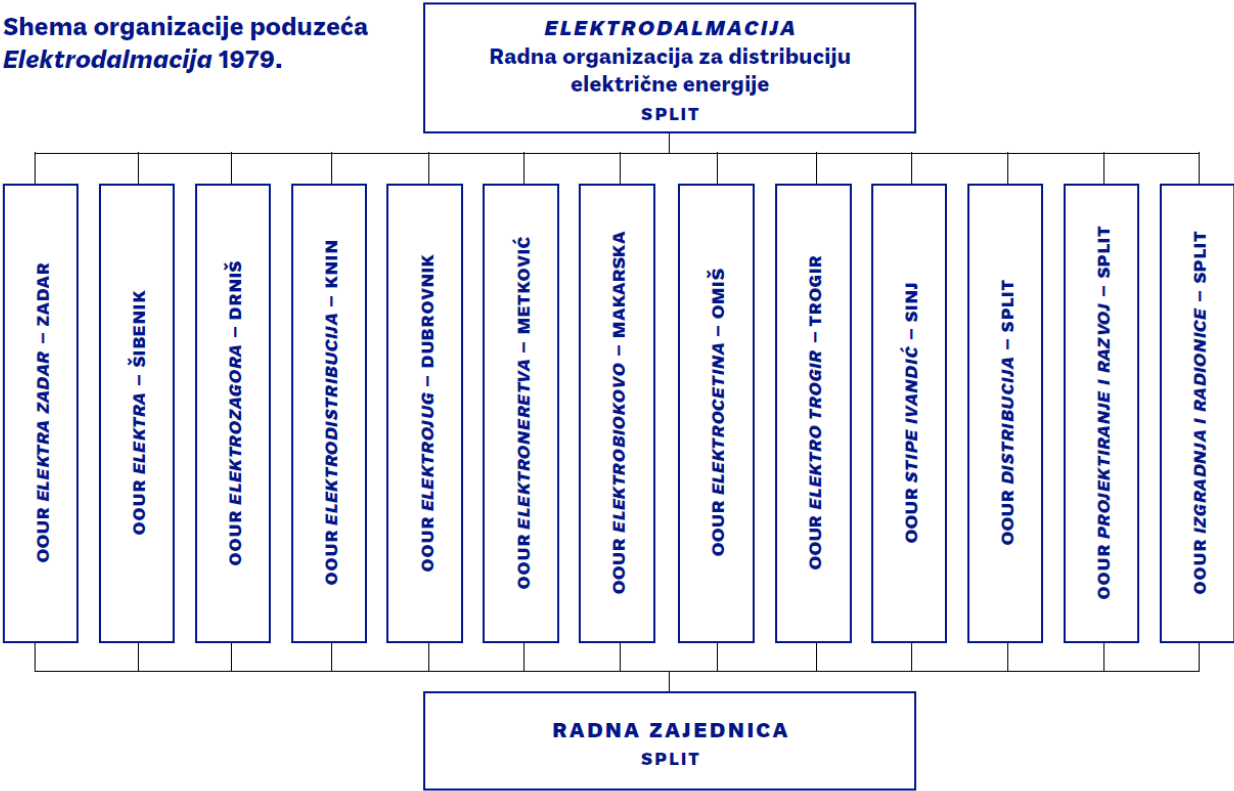

Elektroenergetska mreža 1970.

Shema organizacije poduzeća
Elektrodalmacija 1974.

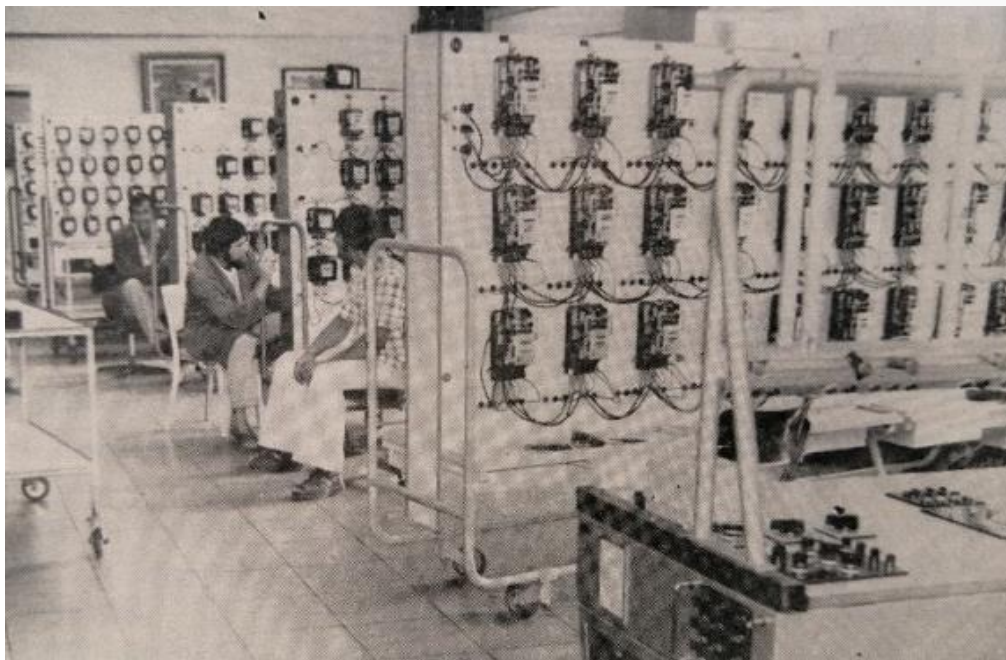

Shema organizacije poduzeća
Elektrodalmacija 1979.

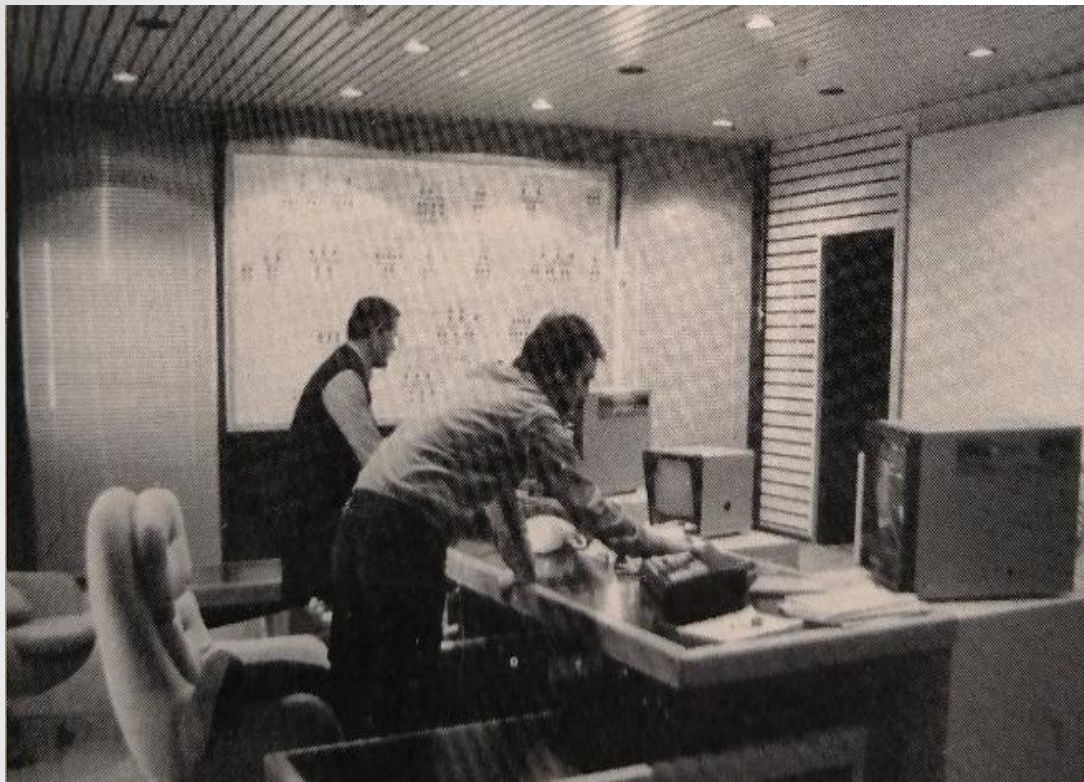

U radionici izgradnje

Ispitivanje brojila u baždarnici 1974. godine

Centar upravljanja pogonskog
energetskog sektora Split

Radionica za popravak
transformatora

Novi poslovni kompleks na Visokoj u Splitu, izgrađen 80-ih godina

Ratne devedesete

Poplavljeno postrojenje HE Peruća

TS Konjsko nakon raketiranja 20. rujna 1991.

Plinska elektrana Dujmovača

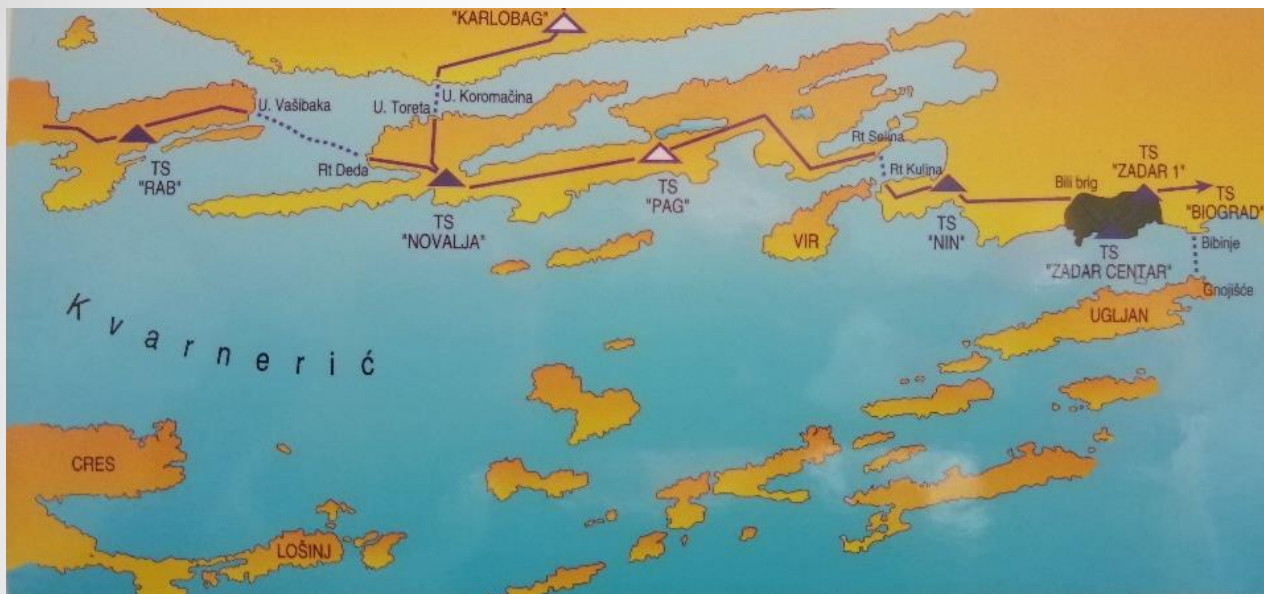

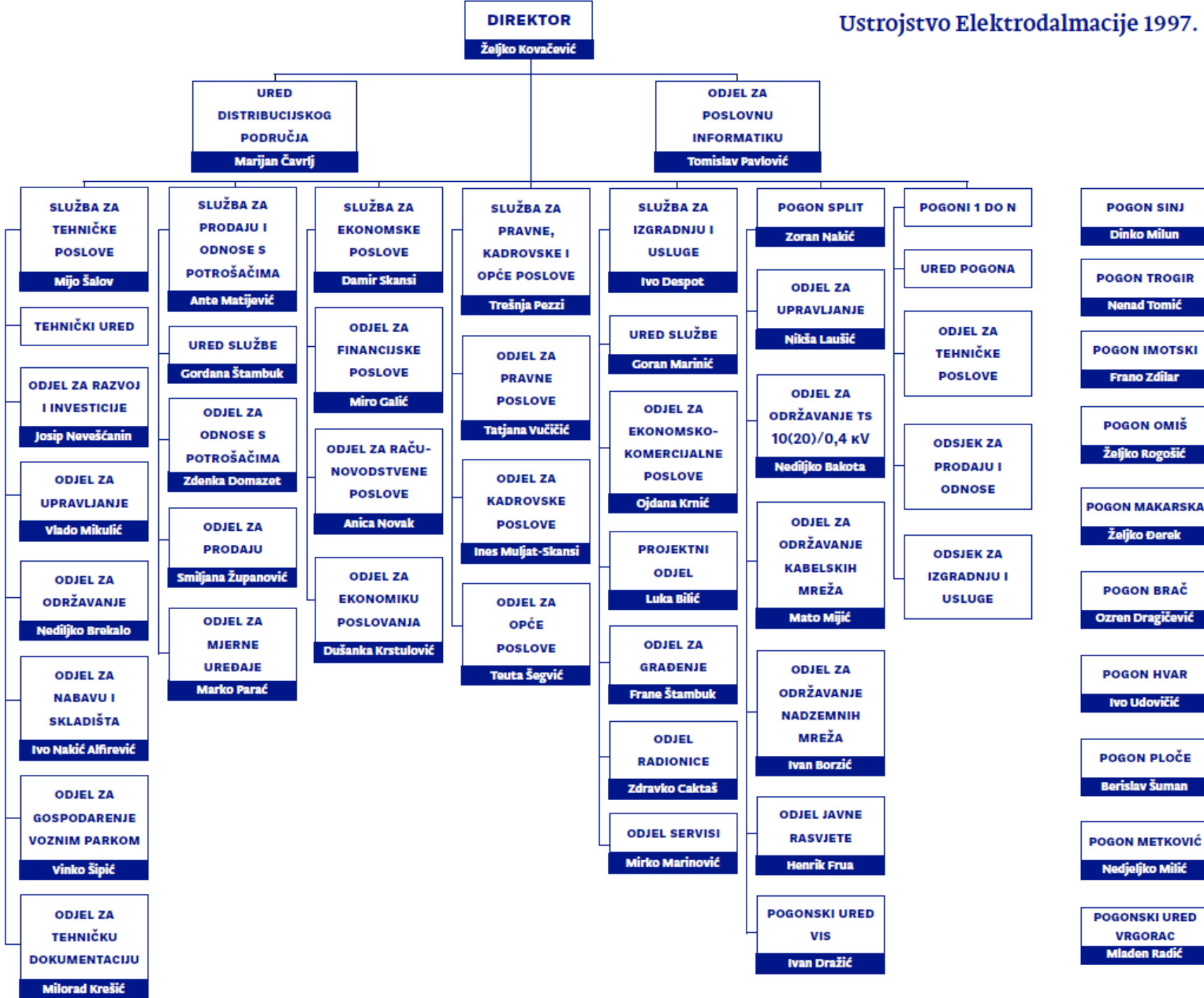
Ispomoć Elektrojugu na ponovnoj
uspostavi opskrbe električnom
energijom dubrovačkom primorju

Radni tim Elektrodalmacije koji je ugradio dizel agregate pokraj TS 35/10 kV Vukovar 1997. godine

Otočna veza

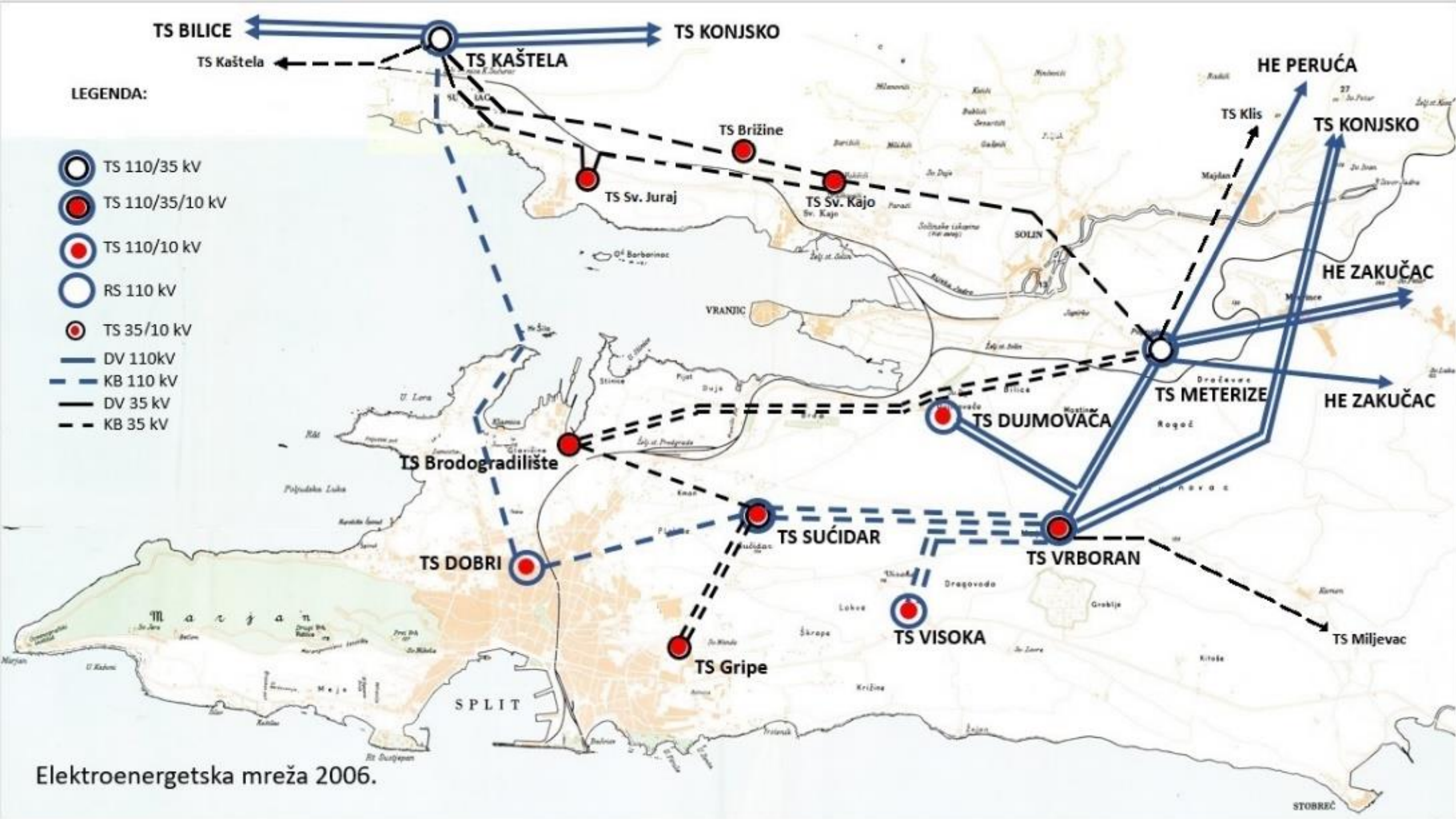

Novoizgrađena TS 110/20(10) kV Dobri puštena je u pogon 2006. godine

Polaganjem 110 kV podmorskog kabela Split (Lora) – Kaštel Sućurac potkraj listopada 2005., podmorjem Kaštelanskog zaljeva, povezana je TS 110/35 kV Kaštela i novoizgrađena splitska TS 110/20(10) kV Dobri. Ovim je pothvatom zaokružena prva dionica Programa Split.

Elektroenergetska mreža 2006.

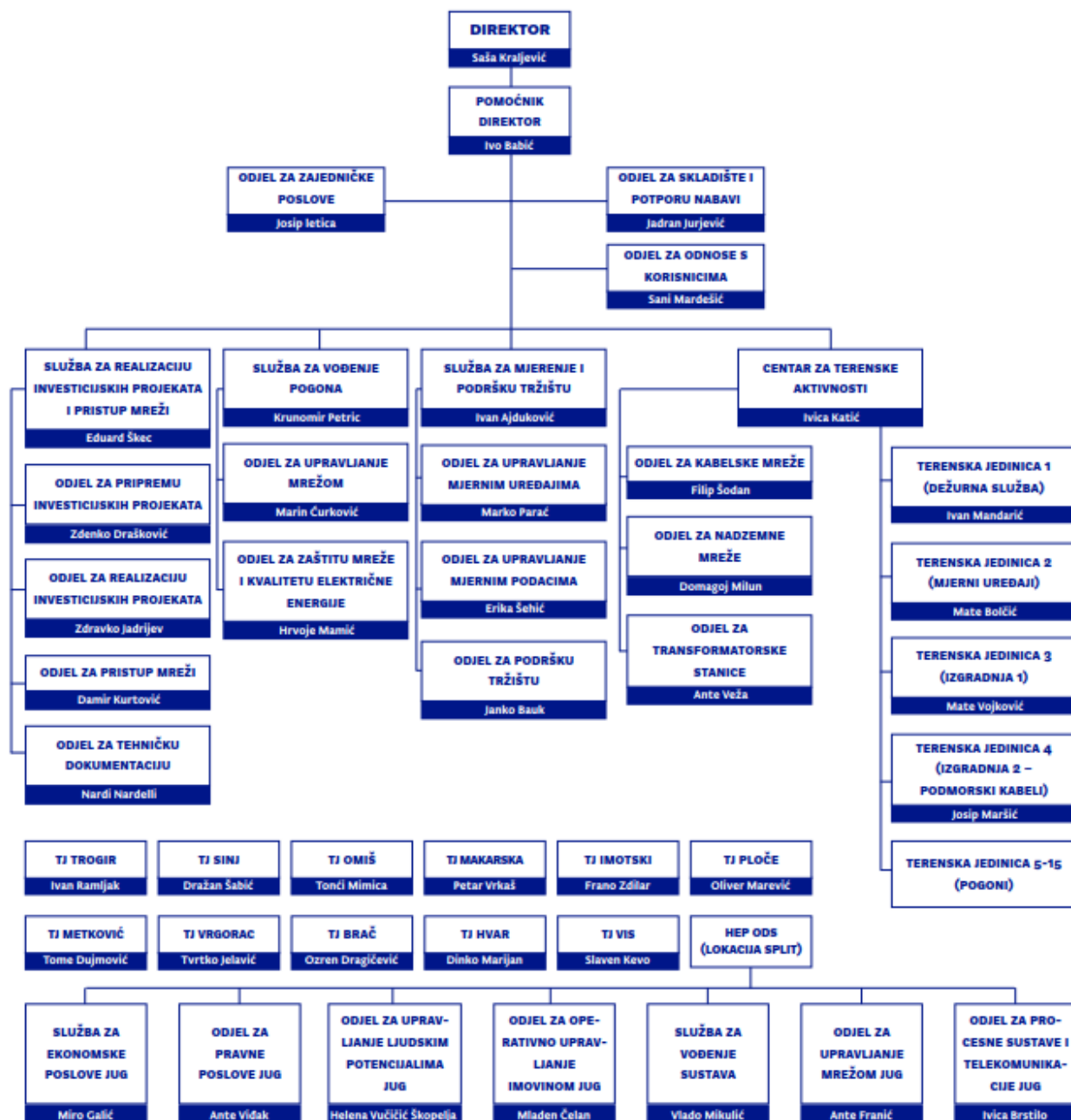
Godine 2008. u pogon je puštena nova TS 110/20(10) kV Dujmovača umjesto dotadašnje 35/10 kV

Transformatorska stanica 110/20(10) kV Ploče i kabelski rasplet 20 kV, pušteni u pogon 2015.

Organizacijski ustroj 2017. godine

Transformatorska stanica 110/20(10) kV Imotski i kabelski rasplet 20 kV, pušteni u pogon 2017.

Transformatorska stanica 35/20(10) kV Hrvace i kabelski rasplet 20 kV, pušteni u pogon 2017.

Kompletna rekonstrukcija postrojenja 35 kV i 20(10) kV uz opremanje polja 110 kV i ugradnju novog transformatora 110/20 kV u TS 110/35/20(10) kV Makarska 2020. godine

TS 110/20(10) kV Visoka

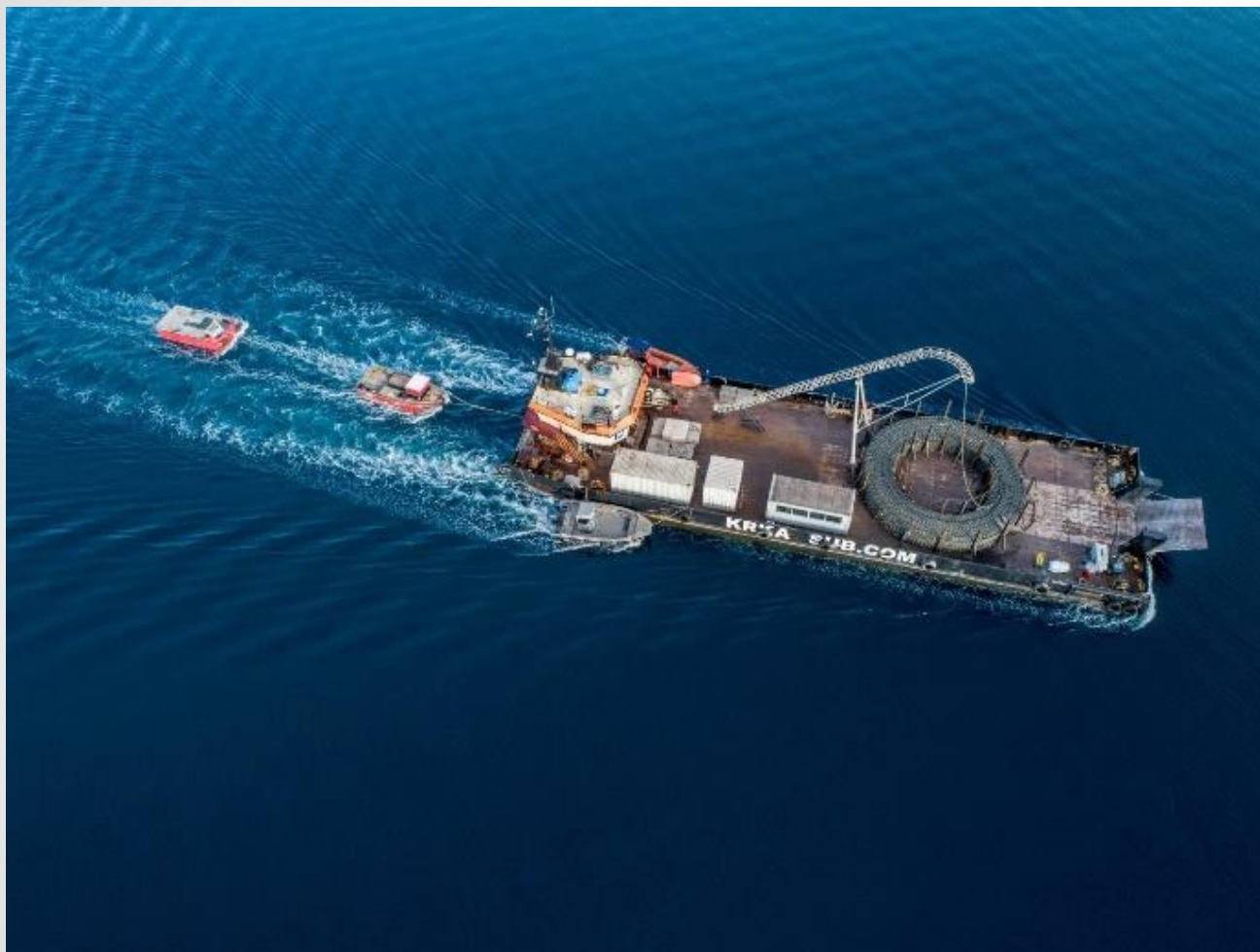
TS 110/20(10) kV Sućidar

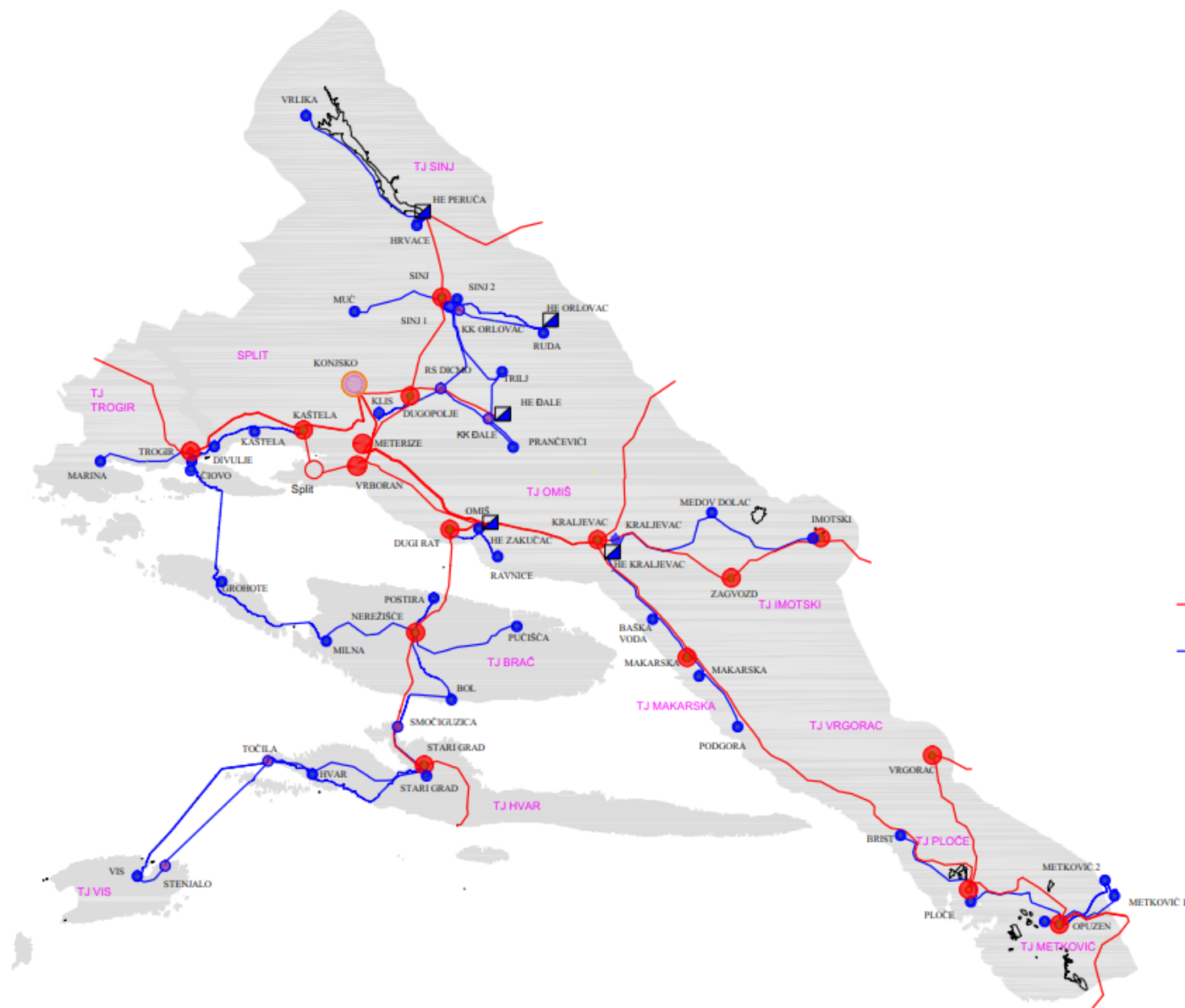

TS 110/20(10) kV Terminal

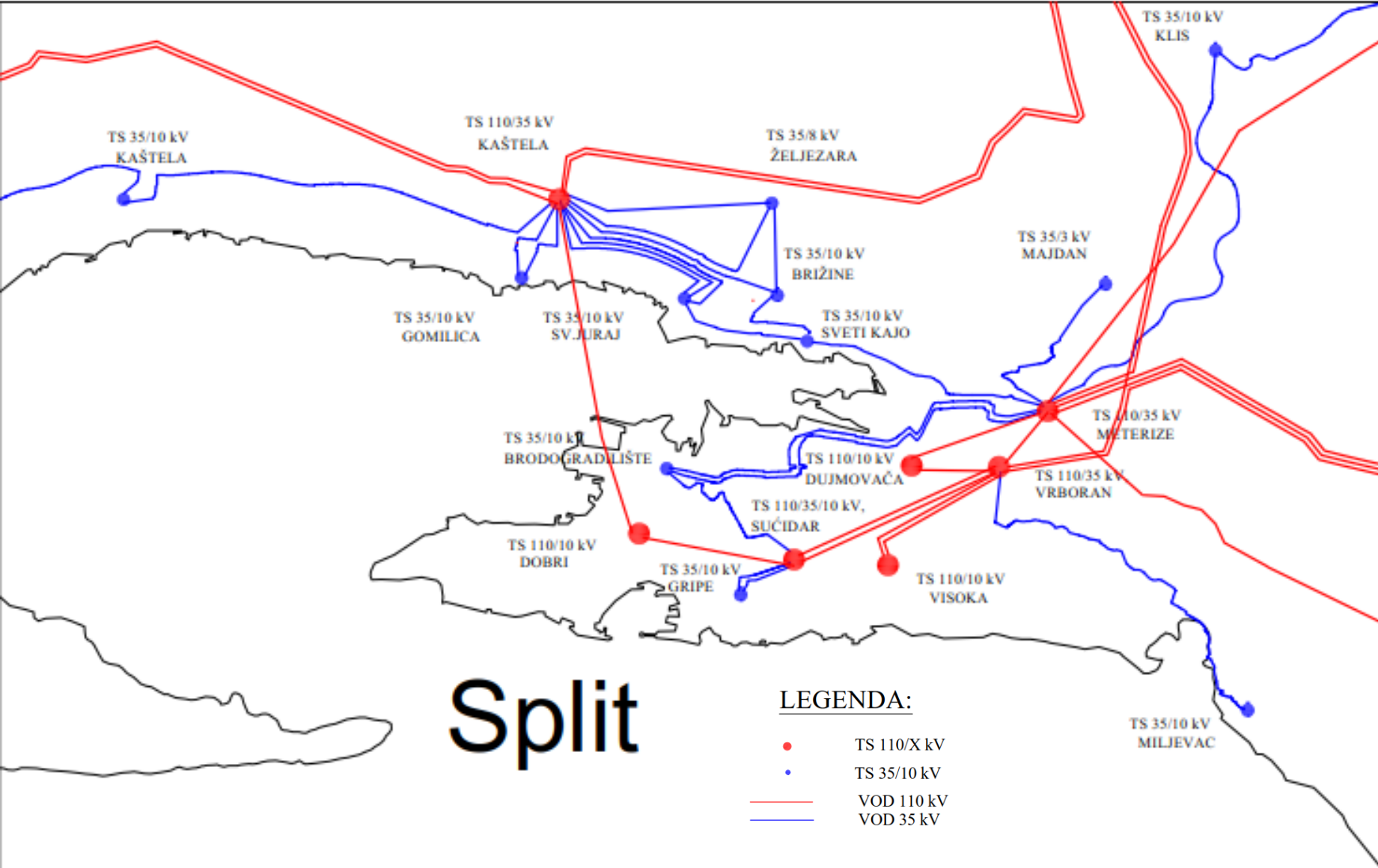
Polaganje 35 kV podmorskog kabela Podgora-Hvar 2020. godine

LEGENDA:

- TS 400/(220)/110 kV
- TS 110/X kV
- DETALJ GRAD SPLIT PRIKAZAN NA ZASEBNOJ KARTI
- TS 35/10 kV
- KABELSKA KUĆICA 35 kV
- HIDROELEKTRANA
- VOD 110 kV
- VOD 35 kV

Plovni park Elektrodalmacije

Targa 37

Targa 25

Boston Whaler

Obnovljivi izvori energije i elektromobilnost

SE Vis – 3,5 MW

VE Kom-Orjak-Greda
10 MW

mHE Prančevići
1,6 MVA

Otvaranje punionice električnih
automobila u Makarskoj

Premijer u gostima 10. listopada 2019. godine

Požari i bura – najveći neprijatelji Elektrodalmacije

Galerija umjetnina

B. Dešković - Odmor

E. Vidović - Trogir

B. Dešković – Muškarac u skrušenom sjedećem položaju

J. Miše - Starica

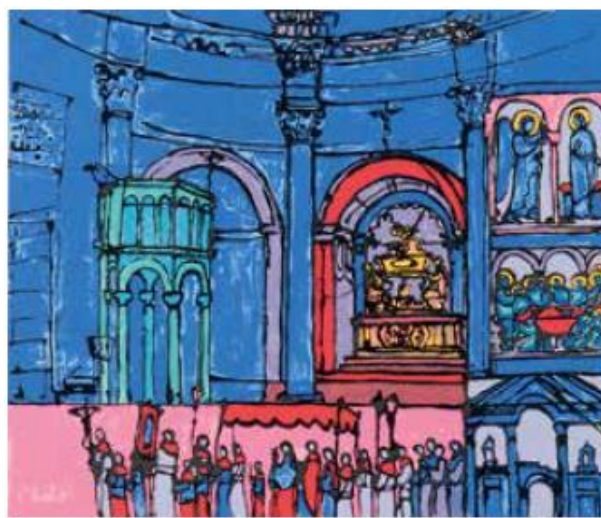
B. Kovačević – Žena u boleru

J. Botteri stariji – Splitska luka

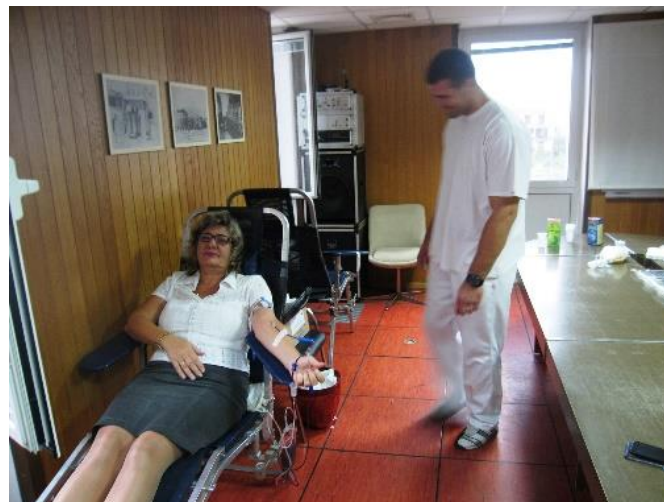

A. Franičević – Djevojka u narodnoj nošnji

J. Botteri Dini - Sudamja

Društveni život kolektiva

Dobrovoljni darivatelji krvi

Udruga umirovljenika

Klapa Elektrodamacija

Ratomir Kliškić, jedan od najvećih hrvatskih opernih baritona i radnik Elektrodamacije

Sportsko društvo

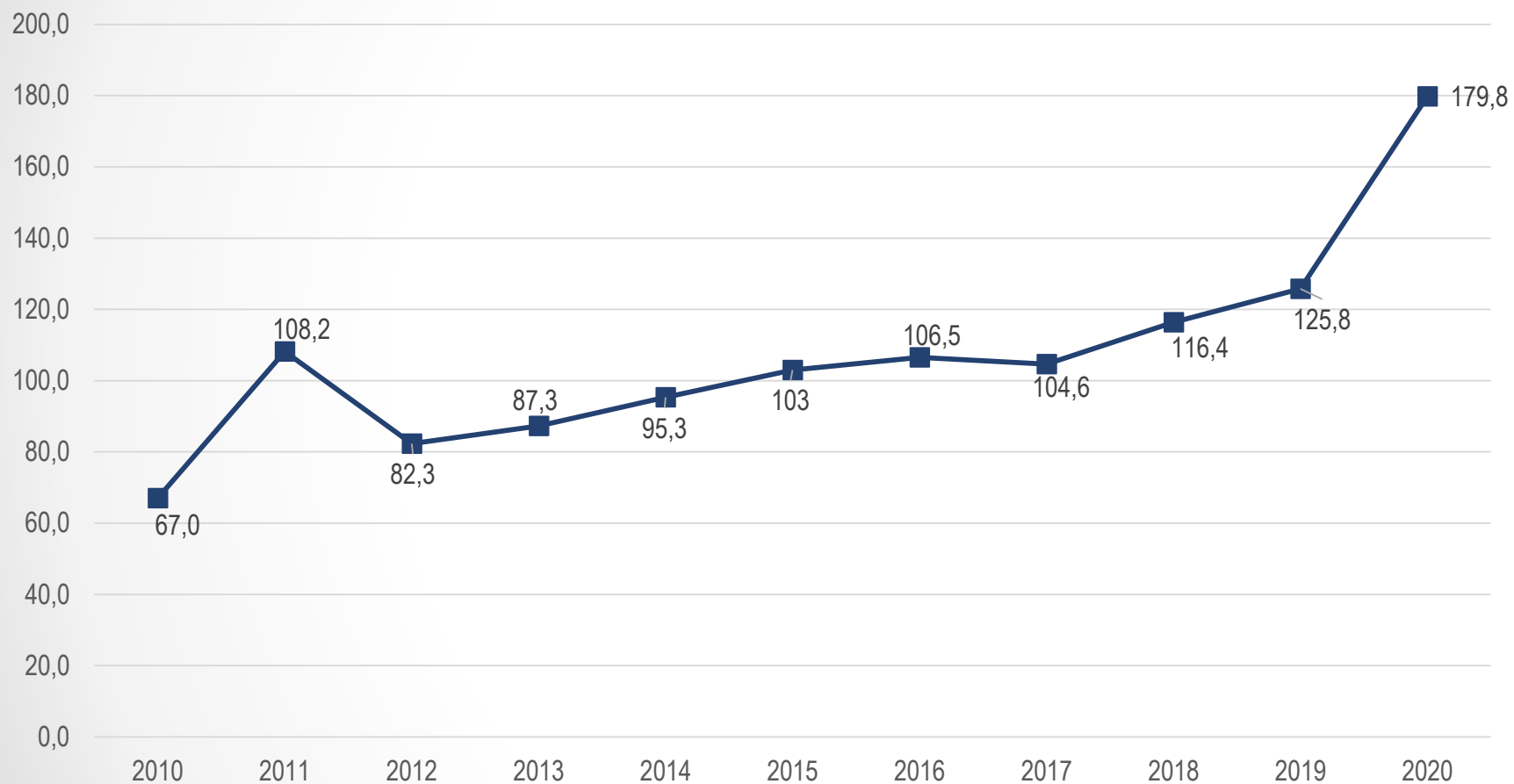

Statistički podaci

• Površina DP-a:	5030 km ²
• Ukupna duljina mreže:	13.213,8 km
• Ukupni broj transformatorskih stanica:	2798
• Broj obračunskih mjernih mjesta – ukupno:	310.468
• Broj zaposlenih:	794

UKUPNA ULAGANJA NA PODRUČJU ELEKTRODALMACIJE SPLIT 2010.-2020. GODINE (U MIL. KN)

Hvala na pažnji!

